

RAPPORTAGE
monitoring 2022
Bloemenbuurt
Didam

Rapportage monitoring 2022

Bloemenbuurt, Didam

Opdrachtgever

Plavei

Postbus 66

6940 BB Didam

Rapportnummer

7600.007.2022

Versienummer

D1

Status

Eindrapportage

Datum

13 december 2022

Opsteller

De heer K. Schilderman, MSc

Paraaf

Kwaliteitscontrole

De heer C.C. Slemmer, BSc

Paraaf

DAAROM ECONSULTANCY

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een onderzoek geldig is voor een periode van 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van het onderzoek opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	3
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
	4.1 Huismus.....	5
	4.2 Gierzwaluw.....	6
	4.3 Vleermuizen	8
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	9

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Plavei opdracht gekregen voor het uitvoeren van monitoring van mitigatie maatregelen in de Bloemenbuurt te Didam.

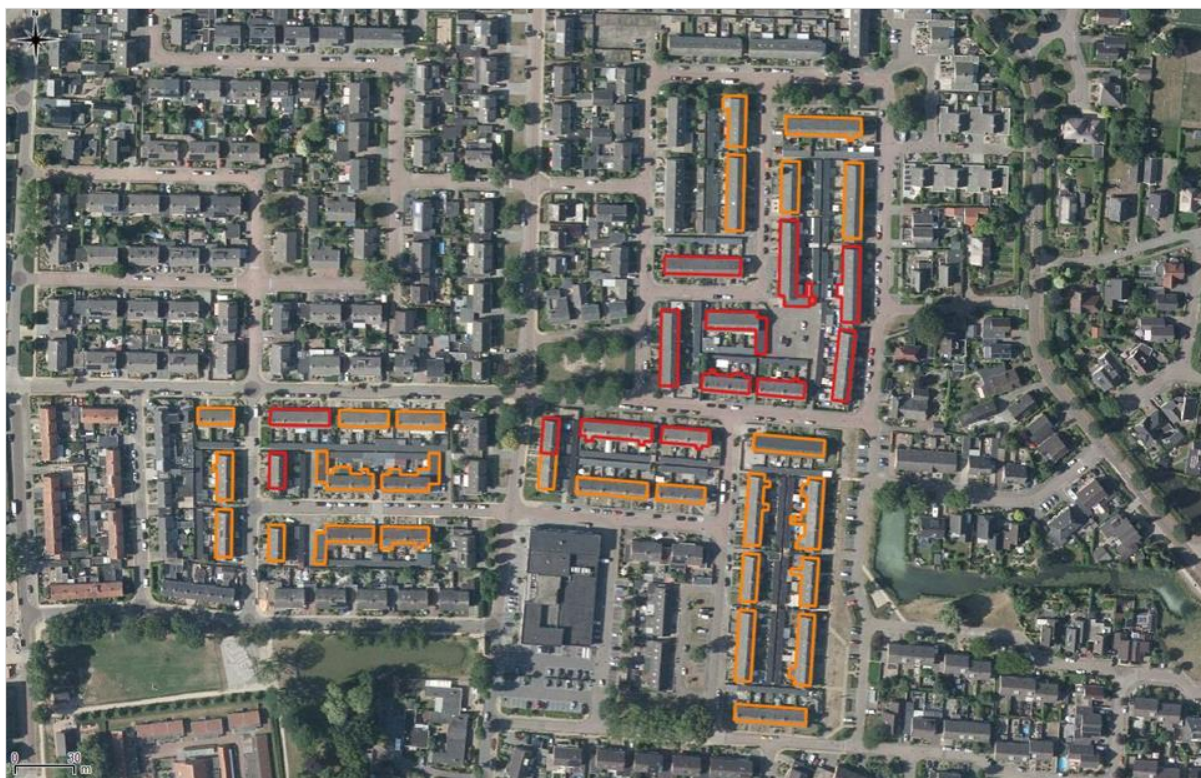
Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de vastgelegde voorwaarden in de ontheffingsverlening van de Wet natuurbescherming met zaaknummer 2020-000454. De opzet van de monitoring is vastgelegd in overleg met de provincie Gelderland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ligt in de Bloemenbuurt, te Didam. In figuur 2.1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 luchtfoto ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een voormalige woonwijk, die gesloopt is. Aan woningen in de omgeving en het openbaar groen zijn verschillende voorzieningen getroffen voor de gevonden beschermde functies gevonden in de onderzoekslocatie voor de sloop. Deze voorzieningen zijn in de onderhavige rapportage onderzocht op gebruik door de desbetreffende beschermde soort.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar huismus zijn tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend tussen 8 uur en 10 uur. De weersomstandigheden waren zonnig tot half bewolkt met weinig wind en droog. Tijdens de veldbezoeken is gelet op huismussen die de aangebrachte voorzieningen bezoeken. In het bijzonder is gelet op huismussen die met nestmateriaal of voedsel de nestvoorzieningen in gaan. Naast de voorzieningen voor de huismussen, worden ook de gierwaluwtilen onderzocht op het gebruik door huismussen.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juli 2017) en conform hetgeen beschreven in de ontheffing (zaaknummer 2020-000454)

Voor het onderzoek naar gierwaluw is tussen 15 juni en 15 juli één veldbezoek uitgevoerd, waarbij met een camera de nestvoorzieningen voor de gierwaluw zijn gecontroleerd. De camera is met behulp van een lange stok vanaf de grond in de kasten gestoken, waardoor met minimale verstoring en er snel gewerkt kan worden. Met deze methode is nauwkeurig vastgesteld hoeveel voorzieningen worden gebruikt.

Voor het onderzoek naar de laatvlieger zijn tussen 15 mei en 15 juli en tussen 15 augustus en 30 september in totaal twee veldbezoeken uitgevoerd. Hierbij zijn de voorzieningen voor de laatvlieger geïnspecteerd met een endoscoopcamera, waarbij gelet is op de aanwezigheid van uitwerpselen van laatvliegers en eventuele aanwezigheid van laatvliegers en/of andere vleermuizen in de voorzieningen.

Voor het onderzoek naar de kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis zijn in de periode 15 mei tot 15 juli 2 veldbezoeken uitgevoerd. Er zijn 4 kraamkasten opgehangen, elk verblijf is door 1 persoon gemonitord. Dit onderzoek bestond uit één avondronde en één ochtendronde met een tussenliggende periode van 20 dagen.

Tabel 3.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 3.1 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
Huismus	tijdstip	-		2 x ochtend		-			
	datum			11 april & 15 mei 2022					
	functie			nestkastgebruik					
gierzwaluw	tijdstip	-				1 x overdag	-		
	datum					14 juli 2022			
	functie					nestkastgebruik			
Laatvlieger	tijdstip	-			1 x overdag		-	1 x overdag	
	datum				30 mei 2022			30 augustus 2022	
	functie				gebruik verblijfplaatsen			gebruik verblijfplaatsen	
gewone dwergvleermuis	tijdstip	-			1 x avond* , 1 x ochtend*		-		
	datum				30 mei & 23 juni 2022				
	functie				kraamverblijf				

*het onderzoek is door 4 personen uitgevoerd

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 13 °C. De windsnelheid lag beneden de 3 Bft. en er was geen sprake van neerslag, anders dan een lichte motregen.

Tabel 3.2 Omstandigheden aanvullende onderzoeken vleermuizen.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
30 mei 2022	21:30 - 23:50	13 °C	Bewolkt, 1 Bft
23 juni 2022	03:15 - 05:20	14 °C	Onbewolkt, 2 Bft

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 Huismus

In het onderzoeksgebied zijn tijdens het aanvullend onderzoek in 2019 in totaal 33 huismusnesten in de bebouwing en de omgeving van de onderzoekslocatie aangetroffen. Van deze 33 huismusnesten bevonden zich er 11 in de bebouwing van de onderzoekslocatie.

Tijdens de monitoring in 2022 zijn in totaal 45 huismusnesten in de nieuwbouw en in de omgeving aangetroffen. Van deze nesten bevonden zich er 38 in de nieuwbouwwoningen (zie figuur 4.5). De huismusnesten bevonden zich allemaal onder de dakpannen of in de inbouwkasten voor zowel de gierzwaluwen en de huismussen. De huismustillen in de wijk die geplaatst zijn als tijdelijk alternatief werd niet gebruikt door de huismus. Deze kasten zijn nog gecontroleerd op de aanwezigheid van vogels. Het bleek dat sommige nestruimtes in de tillen gebruikt werden door koolmezen.

Figuur 4.1 Een van de inbouwvoorzieningen die gebruikt werd door een huismus.

Figuur 4.2 Een huismus die uit een inbouwkast naar buiten kwam.

Figuur 4.3 Een huismus die gebruik maakt van een gierzwaluwvoorziening.

Figuur 4.4 Nestje koolmezen in een huismustil.

Figuur 4.5 Verspreiding van de huismus op basis van de monitoring in het seizoen 2022.

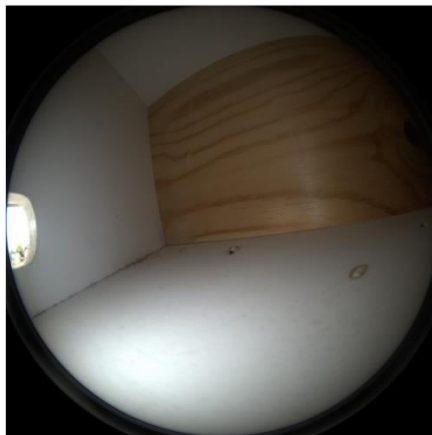
4.2 Gierzwaluw

Als mitigerende maatregel voor de werkzaamheden in de Bloemenbuurt zijn een 4-tal gierzwaluwtilen geplaatst. Tijdens de monitoringsronde uitgevoerd in 2022 zijn deze tillen met een telescoopcamera gecontroleerd op aanwezigheid van nesten. Alle ruimtes in de tillen zijn gecontroleerd op sporen of nesten van gierzwaluwen. Hieruit kwam naar voren dat er nagenoeg geen gebruik gemaakt is van deze tillen. Figuur 4.7 tot 4.9 geeft een impressie weer van de waarnemingen die gedaan zijn aan de binnenzijde van de nestruimtes in de verschillende gierzwaluwtilen. De meeste ruimtes waren schoon en vertoonde geen sporen van gebruik door vogels. Er waren een paar ruimtes die enkele uitwerpselen van vogels bevatten. Er is in geen enkele nestruimte een nest van een vogel aangetroffen, niet van gierzwaluwen of van andere vogels.

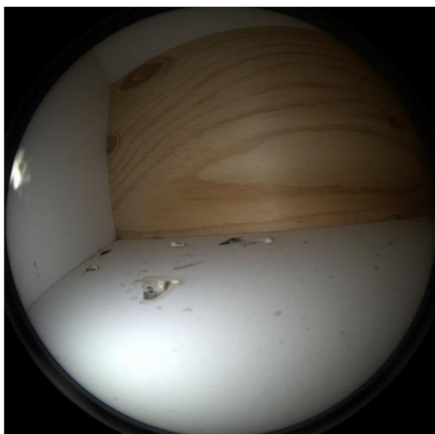
Tijdens de tweede huismusmonitoringsronde werd er waargenomen dat de gierzwaluwen al gebruik maken van de permanente inbouwvoorzieningen. Gedurende deze ronde zijn er 5 invliegende gierzwaluwen waargenomen. Deze gierzwaluwen vlogen verspreidt over de nieuwbouw de permanente inbouwvoorzieningen in. Een interessante waarneming gedurende deze ronde is dat een gierzwaluw een nestkast in wilde, hierin zat een huismusnest. De gierzwaluw werd door de huismus weggejaagd.

Figuur 4.6 Buitenzijde gierzwaluwtil.

Figuur 4.7 Een van de nestkasten in de gierzwaluwtil.

Figuur 4.8 Een van de nestkasten in de gierzwaluwtil. Minimale tekenen van gebruik door vogels.

Figuur 4.9 Een van de nestkasten in de gierzwaluwtil. Geen tekenen van gebruik door vogels.

4.3 Vleermuizen

Voor de laatvlieger zijn voor dit project voorzieningen getroffen. Tijdens de monitoring van deze voorzieningen zijn in 2022 geen sporen van gebruik aangetroffen. Er zijn geen poepjes van vleermuizen aangetroffen en er zijn geen vleermuizen in de voorzieningen aangetroffen. Hieruit blijkt dat in 2022 deze voorzieningen niet gebruikt zijn door laatvliegers of andere vleermuizen.

Tijdens de monitoringsrondes voor vleermuizen in de kraamperiode is het gebruik van de tijdelijke kraamkasten onderzocht. Tijdens deze rondes bleek dat de kraamkast die bevestigd is aan de gevel van de Goudsbloemstraat 19 gebruikt wordt als kraamkast. Hieruit vlogen 21 gewone dwergvleermuizen uit. Uit de andere kraamkasten zijn geen vleermuizen gevlogen. Wel is in de nok van de Hoeksteen in Didam, Lockhorststraat 5, een kolonie van 10 gewone dwergvleermuizen uitgevlogen. De kraamkasten die aan de aanliggende gevel hangen, werden niet gebruikt door een groep gewone dwergvleermuizen. Echter werden onder deze kasten wel enkele vleermuispoepjes aangetroffen, waardoor geconcludeerd kan worden dat deze kasten toch in gebruik zijn door vleermuizen, echter niet als kraamverblijfplaats.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Plavei monitoring van mitigatie maatregelen in de Bloemenbuurt te didam uitgevoerd.

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de vastgelegde voorwaarden in de ontheffingsverlening van de Wet natuurbescherming met zaaknummer 2020-000454.

Samenvatting resultaten

De nieuwbouwwoningen bevatten meer huismusnesten dan dat er op de onderzoekslocatie aangetroffen is voor de sloop van de woningen. De huismustillen worden niet gebruikt door huismussen, echter worden deze wel gebruikt door andere vogels zoals de koolmees.

De gierzwaluwtilen worden niet gebruikt door de gierzwaluw of andere vogels. De tilen zijn van binnen nog schoon en er zijn geen nesten aangetroffen. Deze tilen worden sporadisch gebruikt als rustplaats door vogels, echter door geen enkele soort als broedgelegenheid. De permanente voorzieningen worden wel gebruikt door zowel de huismussen als de gierzwaluwen. Uit de monitoring blijkt dat de gierzwaluwen wellicht een voorkeur hebben voor de permanente voorzieningen ten opzichte van de hiervoor geplaatste tijdelijke voorzieningen.

De voorzieningen van de laatvlieger zijn nog niet in gebruik door vleermuizen. De kraamkasten daarentegen wel. Eén kraamkast doet dienst als kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. De overige kasten worden door gewone dwergvleermuizen gebruikt als zomerverblijfplaatsen.

Gevolgen van de bevinden van de monitoring

De huismustillen worden niet gebruikt als broedvoorziening door de huismus. De huismustillen mogen daarom verwijderd worden. Echter moet dit wel gebeuren buiten het broedseizoen omdat deze tilen gebruikt worden door andere vogelsoorten als broedlocatie. Door de tilen buiten het broedseizoen te verwijderen, zal voorkomen worden dat er op dat moment een nestende vogel de huismustil in gebruik heeft.

De gierzwaluwtilen worden niet gebruikt door de gierzwaluw of een andere vogelsoort. Deze voorzieningen mogen daarom ook verwijderd worden. De gierzwaluw maakt al reeds gebruik van de permanente voorzieningen in de nieuwbouw. Voor het verwijderen van de tilen geldt ook dat deze buiten het broedseizoen verwijderd moeten worden. Ondanks dat er geen nestmateriaal aangetroffen is, zijn de tilen wel geschikt als nestlocatie. Om geen risico te lopen op de aanwezigheid van een broedende vogel wordt geadviseerd om deze voorzieningen dus buiten het broedseizoen te verwijderen.

De vleermuiskraamkasten worden allemaal gebruikt door vleermuizen. Daarnaast wordt een vleermuiskast gebruikt als kraamverblijfplaats. Het gevolg hiervan is dat deze kasten niet verwijderd kunnen worden. Deze voorzieningen moeten in 2024 opnieuw gemonitord worden op gebruik en moet de functie bepaald worden. Na die monitoringsronde kan dan opnieuw de afweging gemaakt worden of de tijdelijke voorzieningen verwijderd kunnen worden.

Econsultancy
13 december 2022

